

ชื่อเรื่องวิจัย ปัจจัยที่มีผลต่อการขาดยาของผู้ป่วยวัณโรครายใหม่ สถาบันโรคทรวงอก

ชื่อผู้เขียน กฤษณา ชีวะกุล และคณะ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการขาดยาของผู้ป่วยวัณโรครายใหม่ที่ขึ้นทะเบียนรักษาที่คลินิกวัณโรค สถาบันโรคทรวงอกตั้งแต่ปีพ.ศ. 2557-2559 จำนวน 210 ราย โดยการรวบรวมข้อมูลจากแบบบันทึกการลงข้อมูลผู้ป่วยวัณโรค (TB03) และเวชระเบียนผู้ป่วยประกอบด้วยข้อมูล 3 ส่วน คือ ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลด้านการรักษา ข้อมูลด้านการบริการ ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการขาดยาโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาแสดงจำนวนความถี่ ร้อยละ และวิเคราะห์ปัจจัยความสัมพันธ์กับการขาดยาของผู้ป่วยวัณโรครายใหม่ด้วยสถิติ Chi-square โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยพบว่าผู้ป่วยเป็นเพศชายร้อยละ 64.3 อายุอยู่ในช่วง 50-59 ปีร้อยละ 21.9 ภูมิลำเนาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลร้อยละ 70 สถานภาพการสมรส สมรสแล้ว ร้อยละ 47.6 อาชีพรับจ้าง ร้อยละ 42.4 สิทธิการรักษาชำระเงินเองร้อยละ 67.6 ไม่สูบบุหรี่ ร้อยละ 49.7 ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ร้อยละ 53.1 ไม่มีประวัติการสัมผัสวัณโรคร้อยละ 67.2 ร้อยละ 61.4 มีอาการไม่พึงประสงค์จากการรับประทานยา อาการไม่พึงประสงค์ที่พบมากที่สุดคือผื่นคัน ร้อยละ 41.9 รับประทานยาเองร้อยละ 68.6 ได้รับการติดตามเมื่อไม่มาตรงนัดทางโทรศัพท์ร้อยละ 59.5 ทางจดหมายร้อยละ 57.1 ระยะเวลาในการขาดยาระยะเข้มข้นได้รับยาเฉลี่ย 1.9 เดือน ระยะต่อเนื่องได้รับยาเฉลี่ย 4.7 เดือน ปัจจัยที่มีผลต่อการขาดยาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เพศ ($p = 0.002$) สถานภาพ ($p = 0.033$) การสูบบุหรี่ การดื่มแอลกอฮอล์ การสัมผัสวัณโรค อาการไม่พึงประสงค์ การติดตามทางโทรศัพท์และทางจดหมาย ($p < 0.001$) การรับประทานยาแบบมีพี่เลี้ยง ($p = 0.015$) และผู้ให้ความรู้ก่อนเริ่มยา ($p = 0.039$)

ดังนั้น เพศ สถานภาพ การสูบบุหรี่ การดื่มแอลกอฮอล์ การสัมผัสวัณโรค อาการไม่พึงประสงค์ การติดตามทางโทรศัพท์และจดหมาย การรับประทานยาแบบมีพี่เลี้ยง และผู้ให้ความรู้ก่อนเริ่มยาเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับการขาดยาของผู้ป่วยวัณโรครายใหม่ สถาบันโรคทรวงอก

คำสำคัญ : ผู้ป่วยวัณโรครายใหม่/ การขาดยา

Title: Factors associated with default in new tuberculosis patients in Central Chest Institute of Thailand

Researcher: Krisana Cheewakul et al.

Abstracts

Objective of this study was to study the factors associated to treatment default of New tuberculosis patients who were registered at Central Chest Institute of Thailand form 2012 – 2016. There were 210 tuberculosis patients enrolled into the study. Data was collected from tuberculosis registration records (TB03) and medical record with composed of 3 factors, personal demographic data, treatment details and health services. Descriptive statistics was used for frequency percentage and analysis of factors associated to default of new tuberculosis patients by Chi-square significant at p-value =0.05

The result of 210 patients enrolled into this study male 64.3%, age range in 50-59 year. 21.9%, address in Bangkok and surrounding area 70% patients were under health security scheme 67.6%. No smoking 49.7%, no alcoholic 53.1% no contacts tuberculosis 67.2% adverse drug reaction 61.4% the most symptom is skin rash 41.9%. Take medication by themself 68.6%. Calling when loss follow up 59.5% by post 57.1% .Time to get drug in intensive phase 1.9 month, continuous phase 4.7 month. Factors associated with default were sex (p = 0.005), status (p=0.033) smoking, alcoholic, contacts tuberculosis, adverse drug reaction (p<0.001). Existing system of monitoring by phone and post, DOT (p=0.015), educator (p=0.039). So sex, status smoking, alcohol, contacts tuberculosis, adverse drug reaction, DOT, educator were the factors associated default

Key words: new tuberculosis patient/ default (loss to follow up)